

THEMA X

ONRECHT IN DE WERELD

1. "Dat is niet eerlijk!"

Dit is een uitspraak die elk van ons al vele keren gehoord heeft, en misschien ook al vele keren gezegd heeft, of niet?

In welke situaties heb jij dit al gehoord of gezegd? Geef voorbeelden.

.....
.....
.....
.....

Er gebeuren in deze wereld veel onrechtvaardige dingen, kleine en grote, dichtbij of ver weg. Op alle niveaus kunnen we oneerlijke situaties tegenkomen: ,

- Persoonlijk, in je eigen leven: .....
- In je onmiddellijke omgeving:.....
- In je gezin: .....
- Op school:.....
- In je stad:.....
- In je land:.....
- In de wereld:.....

Noem eens één concreet voorbeeld: wat heeft een ander jou ooit voor onrecht aangedaan? Wat voelde je toen? Waarom? Wat heb je toen gezegd of gedaan? Hoe is het verder gegaan? Is het goed geëindigd of niet? Als het opnieuw zou gebeuren, zou je anders reageren?

Onrecht kan ons soms heel boos maken. Als het over kleine dingetjes gaat, zeggen we soms "Och, kom, ik zal doen alsof het niet gebeurd is". Maar bij heel erge dingen kunnen we er soms 's nachts wakker van liggen. Zeker wanneer anderen óns erg onrecht aangedaan hebben. Maar dit kan zeker ook zijn wanneer het gebeurt tegenover mensen die ons dierbaar zijn. Of wanneer het aan de andere kant van de wereld gebeurt...

Soms kunnen we zo gewoon raken aan oneerlijkheid of onrecht dat we maar onze schouders optrekken en gewoon doorlopen.

Sommige mensen hebben echter een zeer groot rechtvaardigheidsgevoel: ze kunnen er niet tegen als zulke dingen gebeuren, ze kunnen niet zwijgen, ze moeten iets doen.

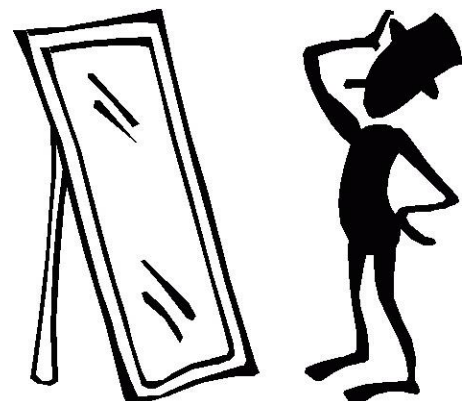
In Mattheüs 5:6 zegt Jezus: "*Zalig zij die honger en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden*". Begrijp je wat Hij hiermee bedoelt? .....

Maar kan je al het onrecht uit de wereld helpen? Soms kunnen we ons ook zo machteloos voelen ...Soms zijn het zeer machtige mensen die onrecht doen, en lijkt het onmogelijk om hen tegen te houden. Soms zijn het koningen of presidenten. In sommige landen zijn er zelfs onrechtvaardige wetten. Elke keer wanneer mensen ongelijk worden behandeld of gediscrimineerd is er eigenlijk al onrecht. Geef ook voorbeelden hiervan:.....

Soms kan onrecht ook schuilen in woorden of gedachten. Geef voorbeelden:.....

Maar... ligt onrecht alleen bij "de anderen"? Doe jij dat ook soms? Misschien een héél klein beetje, of toch ook even erg als "de anderen"? .....

2. De wortels van onrecht

Toch komt onrecht ergens vandaan. Als je niet gelooft dat het anders kan, zal het altijd blijven bestaan. En als je de wortels ervan vindt, kan je het misschien beter aanpakken. Waar denk jij dat onrecht vandaan komt?

.....

.....

.....

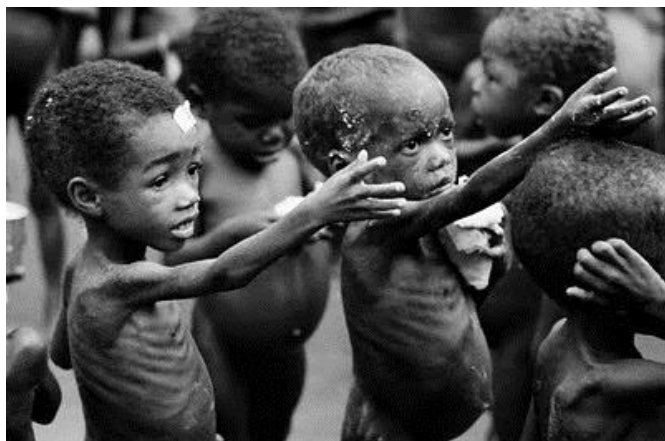
.....

.....

.....

Om het wat concreter te maken: wat is de wortel van:

* Ongelijkheid in de wereld (rijkdom-armoede)? .....

.....

* Discriminatie? .....

.....

* Agressie? .....

.....

* Racisme? .....

.....

Wat denk je bijv. van dit tekeningetje? Is dat juist of niet?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Onrecht is zo algemeen aanwezig dat je er gemakkelijk aan gewend raakt, dat je het niet eens meer opmerkt of het als 'normaal' gaat beschouwen: "Iedereen doet toch zo!? Denkt niet iederéén eerst aan zichzelf?" Is er wel een alternatief voor

'het recht van de sterkste'? Het lijkt wel bij het leven te horen, en mensen berusten er (te) gemakkelijk in.

En toch, heeft God de wereld zo gemaakt? Heeft Hij de wereld slecht geschapen? Wat leert de Bijbel daarover? .....

.....
.....
.....

Het paradijsverhaal leert ons dat het kwaad nooit Gods bedoeling was. Het kwaad komt niet van God, maar van de mens die niet doet wat God vraagt. Maar het kwaad verspreidt zich zoals een virus: het besmet relaties, gezinnen, families, stammen, volken, systemen, instituties, politiek, economie...

3. Vechten tegen onrecht

Onrecht kan je soms heel erg boos maken. Zeker als het aan jón wordt gedaan! Heb jij ooit al eens geprotesteerd tegen iets onrechtvaardigs? Geef een voorbeeld.

.....
.....

Helpt het altijd om te protesteren? Veranderen de dingen? .....

.....
.....

Ken je voorbeelden van andere mensen die geprotesteerd hebben, en waardoor iets veranderd is?

* In een lokale situatie: .....

.....
.....

*Op nationaal of internationaal niveau:.....

.....
.....
.....

Soms gaat het om klein onrecht, dat dan ook op twee minuten opgelost is. Maar sommige zaken vragen dat

er duizenden mensen op straat komen in een protestmars en tientallen jaren volhouden vooraleer het veranderd wordt. Voor sommige wantoestanden moesten zelfs eerst duizenden mensen sterven voordat het veranderd werd. Ken je ook hiervan een voorbeeld (je mag ook voorbeelden uit de geschiedenis halen of uit films)?

.....

.....

.....

.....

Protesteren kan ook gevaarlijk zijn! Mensen die bijv. een betoging houden tegen een slechte dictator, riskeren zelf door de politie gearresteerd te worden en in de gevangenis te vliegen, of zelfs gedood te worden. Ken je hiervan voorbeelden?

.....

.....

.....

.....

Heb je zelf al ooit problemen gekregen doordat je protesteerde tegen onrecht (bijv. thuis of op school)? .....

.....

.....

Omdat er overal in de wereld zoveel onrecht gebeurt hebben sommige mensen eens een lijst opgesteld van de **"Rechten van de mens"**: hiermee bedoelen ze dat *álle* mensen, oud of jong, man of vrouw, blank of zwart, recht heeft op deze belangrijke dingen in het leven. Ken je er enkele van?.....

.....

.....

De meeste landen van de wereld erkennen deze Mensenrechten en beloven om hun best te doen om ze toe te passen. Maar gebeurt dat overal reeds?

.....

.....

.....

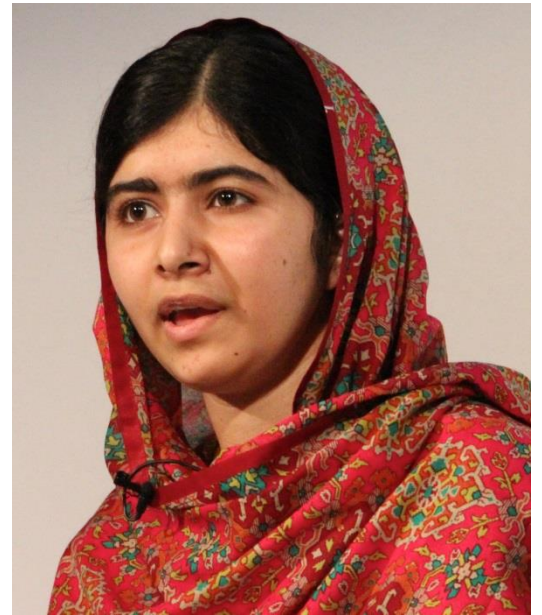
.....

Er bestaat een zeer bekend voorbeeld hiervan: **Malala Yousafsai**. Ze werd geboren in 1997 in Pakistan. Vanaf haar 11 jaar begon ze al te ijveren voor het recht van meisjes om naar school te mogen

gaan, omdat dit toen door de streng islamitische Taliban verboden werd. Op haar 15 jaar werd ze beschoten door mannen van de Taliban, kreeg een kogel in haar hoofd en moest heel lang in het ziekenhuis geopereerd worden. Maar ze liet zich niet intimideren en ging daarna verder in haar strijd voor rechten van meisjes. Omwille van haar moed kreeg ze verschillende prijzen en medailles, van regeringen en internationale organisaties. Toen ze 17 jaar was kreeg ze de Nobelprijs voor de Vrede, en was zij de jongste winnaar ooit. Vandaag zijn er in de wereld nog altijd 32 miljoen meisjes (en 29 miljoen jongens) die niet naar school kunnen of mogen gaan.

4. Onrecht en de Bijbel

Zoals gezegd: onrecht en kwaad in de wereld waren nooit Gods plan. Hij zelf is waarschijnlijk het méést boos om alle kwaad dat mensen elkaar aandoen, en tegelijk het meest verdrietig omdat mensen elkaar én zichzelf op die manier ongelukkig maken.

God heeft zelf al véél goede wetten gegeven om onrecht te vermijden: als alle mensen de Tien Geboden zouden houden, zou deze wereld al bijna volmaakt zijn. Welke van de Tien Geboden zijn bijv. relevant in dit opzicht?

.....

.....

.....

.....

.....

Maar helaas, de realiteit is anders...

In de Bijbel staan vele verhalen over onrecht, en over wat mensen hieraan (kunnen) doen, en wat God hieraan doet. Enkele voorbeelden:

Exodus 21:2: *"Wanneer je een Hebreeuwse slaaf koopt, moet hij je zes jaar lang dienen; in het zevende jaar mag hij als vrij man vertrekken, zonder iets te hoeven betalen".*

Wat is bijzonder aan dit gebod? .....

.....

Exodus 22:21: *"Vreemdelingen mag je niet uitbuiten of onderdrukken, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Weduwen en wezen mag je evenmin uitbuiten".* Waarom geeft God deze regel?

.....

.....

.....

Leviticus 19:15: *"Wees niet partijdig wanneer je rechtsprekt. Trek onaanzienlijken niet voor en zie machthebbers niet naar de ogen. Spreek rechtvaardig recht over je naasten".*

Zeg dit eens met je eigen woorden: .....

.....

Leviticus 19:9-10: *"Wanneer je de graanoogst binnenhaalt, oogst dan niet tot aan de rand van de akker en raap wat blijft liggen niet bijeen. En wanneer je bij de wijnoogst druiven plukt, loop dan niet alles nog eens na en raap niet bijeen wat op de grond is gevallen, maar laat het liggen voor de armen en de vreemdelingen".*

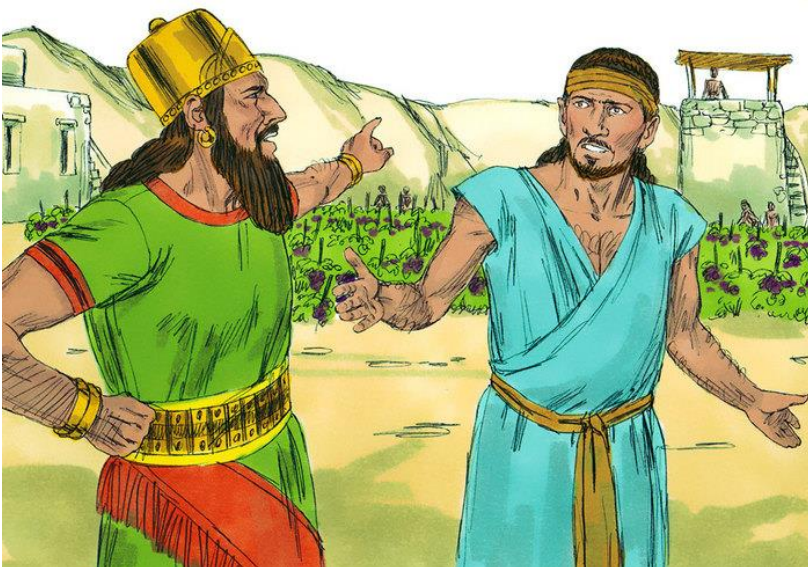
Waarom staat dit hier? .....

.....

God maakte nog vele andere speciale wetten om de armen te beschermen, omdat zij zwak staan in de maatschappij, en anderen gemakkelijk van hen kunnen profiteren.

Een mooi verhaal hierover in de Bijbel is dat van **koning Achab en de wijngaard van Naboth** (zie 1 Koningen 21). Achab was een slechte

koning, zeker onder invloed van zijn vrouw Izebel die overal afgodsbeelden in Israël liet plaatsen. Op een zekere dag wou hij de wijngaard van zijn buurman Naboth kopen, maar deze wou het niet verkopen omdat het al honderden jaren familiebezit was. Izebel bedacht een gemeen plannetje: zij betaalde twee boeven om Naboth voor de rechter te beschuldigen dat hij God en de koning beledigd had. De rechter geloofde deze aanklacht en Naboth werd gestenigd: nu kon koning

Achab de wijngaard gratis krijgen. Maar de profeet Elia kreeg de opdracht van God om aan koning Achab te zeggen dat God alles gezien had en Achab eigenlijk een moordenaar was. Hij kondigde aan dat God hem hiervoor zou straffen, en ook Izebel en zijn hele familie.

Wat is er speciaal aan dit verhaal? .....

In Israël staat de koning niet bóven de wet: hij zou precies het juiste voorbeeld moeten geven aan iedereen.

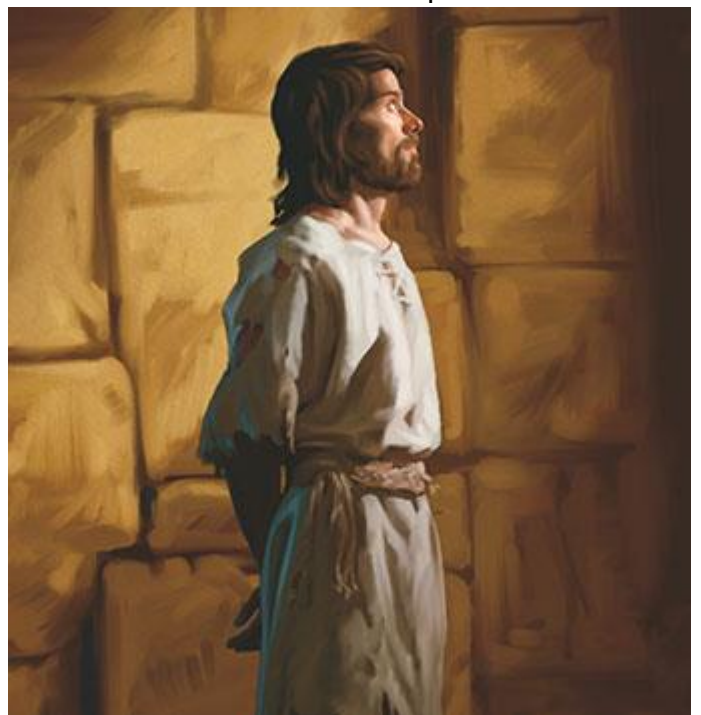

In Spreuken 22:8 lezen we: *“Wie onrecht zaait, zal onheil oogsten”*. Wat denk je hiervan? Klopt dit in de realiteit? Oogst een boosdoener altijd de vruchten van zijn daden? Wordt kwaad uiteindelijk altijd bestraft?

.....
.....
.....
.....

Het levensverhaal van Jozef leert ons ook heel veel op dit gebied. Jozef was van bij het begin door God uitgekozen, daarom kreeg hij die bijzondere dromen. God had een speciaal plan met zijn leven, maar dit liep héél anders dan hij zelf gedacht had: hij heeft verschrikkelijk onrecht moeten ondergaan. Eerst werd hij, totaal onschuldig, door zijn eigen broers uit jaloezie bijna gedood, maar daarna als slaaf verkocht naar Egypte. Daar werkte hij heel hard en eerlijk bij Potifar, en God zegende hem zodat hij een beter leven kreeg. Maar toen werd hij voor de tweede keer totaal onschuldig beschuldigd door de vrouw van Potifar: precies omdat Jozef het goede deed, werd hij in de gevangenis gegoooid! Daar zat hij vele jaren, totdat de juiste tijd gekomen was en God hem eruit haalde. Na 13 jaar lijden werd hij zelfs in één keer tot onderkoning van Egypte! God had het kwade omgekeerd tot iets goeds! Toen zijn broers later graan kwamen kopen, vergaf Jozef hen van harte het vreselijke onrecht dat ze hem aangedaan hadden. Hoe kon hij dat? .....

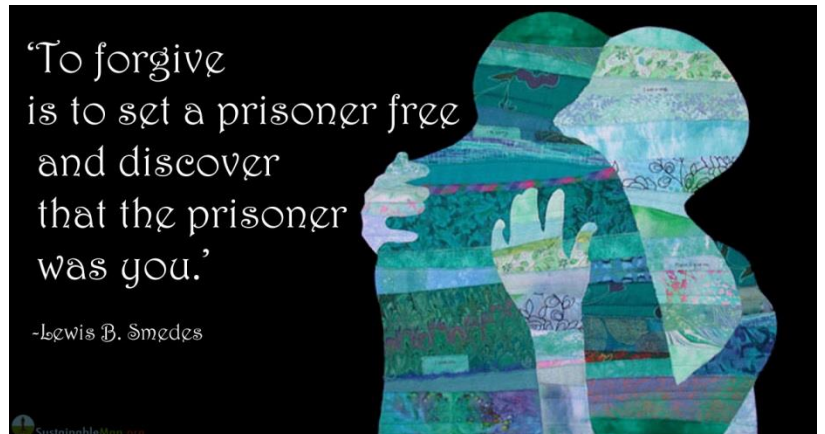
.....
.....
.....
.....
.....

Hij beseftte dat God hem door een leerschool had laten gaan, en dat hij het kwade met goed moest beantwoorden.

Jozef was in staat om vreselijk onrecht, hem aangedaan, te vergeven: de 13 "mooiste jaren van zijn leven" waren verknald. Zouden veel mensen zo iets kunnen vergeven? Zou jij het kunnen?

5. Christenen en onrecht

De christelijke kerken hebben in de loop van de geschiedenis vaak zelf onrecht bedreven of laten bestaan, maar er zijn ook altijd bewegingen of mensen geweest die direct ingingen tegen onrechtvaardige toestanden. Ken je voorbeelden hiervan uit de geschiedenis?

.....

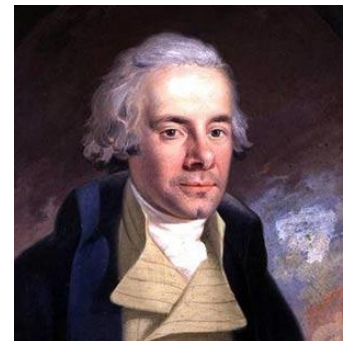
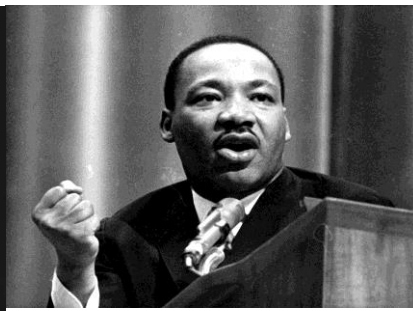
.....

.....

.....

.....

.....

Ken je voorbeelden uit je eigen omgeving?

'Als je neutraal bent in situaties van onrecht, heb je de kant van de onderdrukker gekozen',

Bisschop Desmond Tutu

.....

.....

.....

.....

.....

6. Onrecht en ik?

Er zijn in de wereld situaties van groot onrecht, waar een 'gewoon mens' niet veel aan lijkt te kunnen doen. Maar er zijn ook veel kleine zaken die we wél kunnen veranderen. Kleine dingen kunnen soms een groot verschil maken: thuis, op school, onder vrienden...

Kan je hiervan voorbeelden geven?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Er is een spreuk die zegt: *'Als iedereen voor eigen stoep veegt, is de hele straat schoon'*. Wat denk je daarvan? Is dat juist?

.....

.....

Grote veranderingen beginnen met kleine stapjes...

HERHALINGSVRAGEN

1. Geef voorbeelden van oneerlijke situaties op persoonlijk niveau, in je gezin, op school, in je land, en in de wereld.
2. Wat bedoelt Jezus met: *"Zalig zij die honger en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden"*?
3. Geef voorbeelden van discriminatie.
4. Noem tien mogelijke wortels van onrecht.
5. Is armoede onrecht of niet? Leg uit waarom.
6. Waarom komt onrecht vandaan? Heeft God de wereld zo geschapen?
7. Geef voorbeelden van mensen die geprotesteerd hebben tegen onrecht en waardoor iets veranderd is.
8. In welke situaties kan protesteren tegen onrecht gevaarlijk zijn? Leg uit.
9. Noem enkele 'Rechten van de mens'.
10. Leg uit wie Malala Yousafzai is en wat ze gedaan heeft.
11. Wat vindt God van onrecht in de wereld? Welke wetten heeft Hij ertegen gemaakt?
12. Welke lessen kunnen we uit leren uit het verhaal van koning Achab en de wijngaard van Nabot?
13. Wat denk je van de spreuk: *"Wie onrecht zaait, zal onheil oogsten"*?
14. Welke lessen kunnen we leren uit het levensverhaal van Jozef?
15. Geef voorbeelden van christenen die in de geschiedenis gevochten hebben tegen onrecht.
16. Welke (kleine) dingen kan jij doen aan onrecht?